

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.0500.13.2026.WK
4364467.17788363.14458550
Warszawa, 21-05-2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty,
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji posłanki Katarzyny Matusik-Lipiec z dnia 8 maja 2026 r. nr K10INT16954, w sprawie realizacji programu likwidacji nielegalnych składowisk odpadów na terenie całego kraju, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru woj. małopolskiego, uprzejmie informuję.

Jaka jest wysokość środków wydatkowanych do tej pory w ramach działalności programu likwidacji nielegalnych składowisk odpadów przez Ministerstwo oraz NFOŚiGW? Jakie lokalizacje otrzymały finansowanie?

W 2024 r. w Ministerstwie Klimatu i Środowiska (MKiŚ) przeprowadzono prace legislacyjne w celu stworzenia możliwości (wprowadzenie podstawy prawnej – art. 226b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹) dla przekazywania organom administracji środków z rezerwy celowej budżetu państwa na usunięcie nielegalnie nagromadzonych odpadów na podstawie art. 26a ustawy o odpadach. Ich rezultatem jest uchwalona w dniu 21 listopada 2024 r. ustawa o zmianie ustawy o odpadach oraz ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw².

Jednocześnie w ustawie budżetowej na 2025 r. udało się zabezpieczyć środki w wysokości 200 mln zł, dzięki którym udało się usunąć odpady z 7 lokalizacji w całości i z 3 lokalizacji w części. Środki w wysokości 99% kosztów realizacji zadania uzyskały jednostki samorządu terytorialnego na usuwanie nielegalnie nagromadzonych odpadów w lokalizacjach:

- w województwie łódzkim w gminach Kutno i Szczerców;
- w województwie małopolskim w gminie Spytkowice;
- w województwie śląskim w gminach Mykanów (w latach 2025-2026), Siemianowice Śląskie (w latach 2025-2027) i Sosnowiec (w latach 2025-2026);
- w województwie świętokrzyskim w gminach Pińczów i Stąporków;
- w województwie wielkopolskim w gminach Jastrowie i Stęszew.

Ostatecznie, ze względu na powstałe oszczędności w 2025 r. ze środków rezerwy celowej budżetu państwa wydatkowane zostało ponad 150 mln zł.

W ustawie budżetowej na 2026 r. również udało się zabezpieczyć środki w wysokości 200 mln zł, które umożliwią usunięcie odpadów z 8 lokalizacji wytypowanych w ramach naboru przeprowadzonego w 2026 r. oraz pozwalają na kontynuację usuwania odpadów w 3 lokalizacjach wytypowanych w 2025 r. Wskazane 8 lokalizacji znajduje się:

¹ Dz. U z 2023 r. poz. 1587 (dalej: ustawa o odpadach)

² Dz.U. 2024 poz. 1834

- w województwie łódzkim w gminie Kutno;
- w województwie śląskim w gminach Kozięgłowy, Łaziska Górne, Piekary Śląskie, Sławków, Sosnowiec (2 lokalizacje) oraz Szczekociny.

Równocześnie w 2025 r. został ogłoszony nowy program dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) pn. „Usuwanie nielegalnie nagromadzonych odpadów”, dla którego budżet na lata 2025-2035 wynosi 500 mln zł. Dla 14 lokalizacji, które nie uzyskały środków z rezerwy celowej budżetu państwa na 2025 r. zostały przewidziane środki w wysokości ok. 100 mln zł w ramach wskazanego programu NFOŚiGW. Wskazane wyżej środki zostały przekazane na usuwanie nielegalnie nagromadzonych odpadów w lokalizacjach:

- w województwie dolnośląskim w gminach Bolesławiec i Głogów;
- w województwie kujawsko-pomorskim w gminie Dobrcz;
- w województwie małopolskim w gminie Miechów;
- w województwie śląskim w gminach Częstochowa, Gliwice, Hażlach (2 lokalizacje), Knurów, Mykanów oraz Strumień;
- w województwie wielkopolskim w gminach Chodów i Rozdrażew;
- w województwie zachodniopomorskim w gminie Dygowo.

Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska posiada aktualną listę zidentyfikowanych nielegalnych składowisk odpadów na terenie województwa małopolskiego? Jeśli tak, jakie lokalizacje znajdują się obecnie na tej liście?

Na wstępie warto zwrócić uwagę, że organy Inspekcji Ochrony Środowiska nie mają obowiązku prowadzenia oficjalnej inwentaryzacji miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Pomimo powyższego, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (dalej: GIOŚ) gromadzi informacje na ten temat z poziomu wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska (dalej: WIOŚ). W GIOŚ na podstawie informacji uzyskanych od WIOŚ, zostało opracowane zestawienie miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów znajdujących się na terenie kraju, które mogą stanowić szczególne zagrożenie. Zestawienie to zawiera listę 311 lokalizacji (według stanu na dzień 6 lutego 2024 r.). Dokument ten podlega jednak ochronie na podstawie art. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych³, bowiem stanowi on integralną część zbioru dokumentów, którym nadano klauzulę „zastrzeżone” w rozumieniu art. 5 ust. 4 ww. ustawy. Przesłanką formalnoprawną, na której oparto się nadając na wspomniany zbiór dokumentów klauzulę tajności „zastrzeżone”, była ocena treści zawartych tam informacji (informacjom nadaje się klauzulę „zastrzeżone”, jeżeli nie nadano im wyższej klauzuli tajności, a ich nieuprawnione ujawnienie może mieć szkodliwy wpływ na wykonywanie przez organy władzy publicznej zadań w zakresie m.in. bezpieczeństwa publicznego). Mając na uwadze powyższe, opracowane zestawienie, a także zawarte w nim dane, w tym m.in. na temat ilości odpadów niebezpiecznych znajdujących się w zidentyfikowanych przez organy IOŚ lokalizacji, nie podlegają udostępnieniu. Jednocześnie należy podkreślić, że wskazane zestawienie obejmuje wyłącznie miejsca uznane przez WIOŚ za potencjalnie szczególnie niebezpieczne. Nie stanowi ono pełnego wykazu wszystkich zidentyfikowanych przypadków nielegalnego nagromadzenia odpadów. Jednocześnie uprzejmie informuję, że w bieżącym roku zainicjowane zostały działania w celu zaktualizowania opisanych wyżej miejsc, a ich zakończenie planowane jest jesienią bieżącego roku.

Dodatkowo warto wspomnieć, że w ramach naboru do środków z rezerwy celowej budżetu państwa na 2026 r. Wojewoda Małopolski przekazał do MKiŚ łącznie 6 fiszek, z czego wyłącznie 1 fiszka dla lokalizacji w gminie Olkusz została przez Wojewodę Małopolskiego

³ Dz.U. z 2025 r. poz. 1209, ze zm.

pozytywnie zweryfikowana. Pozostałych 5 fiszek nie przeszło pozytywnej weryfikacji Wojewody Małopolskiego, w związku z czym przekazane zostały w późniejszym terminie (fiszki te są zbierane przez MKiŚ wyłącznie w celach informacyjnych). Wskazane 5 lokalizacji znajduje się w gminach Klucze, Szczurowa, Niepołomice, Chełmek (2 lokalizacje).

Jakie są szacunkowe koszty likwidacji poszczególnych zidentyfikowanych składowisk w województwie małopolskim?

Dla wskazanych 6 lokalizacji z województwa małopolskiego, zgodnie z informacjami przekazanymi w fiszkach, koszt usunięcia i unieszkodliwienia nielegalnie nagromadzonych odpadów opiewa na łączną kwotę ok 40 mln zł.

Czy gmina Olkusz została uwzględniona w procesie oceny wniosków o dofinansowanie likwidacji nielegalnego składowiska odpadów? Jeśli tak - na jakim etapie znajduje się obecnie jej wniosek?

W ramach naboru przeprowadzonego w 2026 r. do środków z rezerwy celowej budżetu państwa na 2026 r. do MKiŚ przekazano 40⁴ pozytywnie zweryfikowanych przez wojewodów fiszek. Ze względu na ograniczoną pulę środków wyłącznie 8 z nich miało możliwość wnioskować o środki finansowe z rezerwy celowej budżetu państwa. Fiszka dla gminy Olkusz jest jedną z pozytywnie zweryfikowanych fiszek, dla których nie starczyło środków z rezerwy celowej budżetu państwa.

Jednocześnie, w 2025 r. środki z NFOŚiGW zostały zabezpieczone dla lokalizacji, które nie uzyskały środków z rezerwy celowej budżetu państwa na 2025 r. Analogiczne uzupełnienie finansowania ze środków NFOŚiGW jest planowane w roku 2026. W chwili obecnej jest zbyt wcześnie aby można było przesądzić jak wiele lokalizacji będzie mogło skorzystać z takiego rozwiązania (w tym Olkusz). Niemniej jednak wszystkie właściwe organy administracji dla których otworzy się taka możliwość zostaną poinformowane indywidualnie.

Jakie kryteria decydują o miejscu danej lokalizacji na liście rankingowej przygotowywanej przez ministerstwo?

W ramach naboru do środków z rezerwy celowej wojewodowie zebrali od właściwych organów administracji fiski przedstawiające informacje o nielegalnych miejscach nagromadzenia odpadów, do których są właścicielami do podejmowania działań. Fiszki zawierały informacje wskazujące na zagrożenia oraz dyspozycyjność organu do podjęcia się usunięcia odpadów w 2026 r. Po upływie terminu składania fiszek wojewodowie wstępnie zweryfikowali je pod względem:

1. formalno-rachunkowym, tj. nie były brane pod uwagę lokalizacje, gdzie potrzebne środki finansowe z rezerwy celowej na usunięcie odpadów (lub jego etapu) w 2026 r. przekraczają rocznie kwotę 50 mln zł (dot. realizacji całego przedsięwzięcia lub jego etapu) oraz gdzie nie wykazano co najmniej 1 % wkładu własnego, oraz
2. podstawowych kryteriów, koniecznych do spełnienia:
 - 1) została wydana decyzja na podstawie art. 26a ustawy o odpadach stała się ostateczna najpóźniej dzień przed złożeniem fiszki,
 - 2) fiszka została wypełniona prawidłowo – tzn. wskazano precyzyjnie wszystkie wymagane informacje w fiszce (np. ilość odpadów musi być określona w Mg, potencjalny beneficjent musi wypełnić wszystkie miejsca w fiszce),

⁴ Na stan obecny w rankingu znajduje się 30 lokalizacji, ze względu na wykreślenie części z nich z przyczyn formalnych, bądź ze względu na uzyskanie środków z innych źródeł.

- 3) w danym miejscu zdeponowano odpady niebezpieczne (rezerwa celowa będzie przeznaczona na likwidację miejsc, gdzie są zgromadzone odpady niebezpieczne),
- 4) termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia lub jego etapu nie przekracza daty 30 listopada 2026 r.

Wojewodowie po weryfikacji otrzymanych fiszek przekazali do Ministerstwa Klimatu i Środowiska fiszki wstępnie pozytywnie zweryfikowane. Z kolei resort klimatu i środowiska przeprowadził analizę tych fiszek, w ramach której został sporządzony ranking lokalizacji nielegalnie nagromadzonych odpadów, gdzie pod uwagę była brana ocena merytoryczna wojewodów i WIOŚ dla każdej lokalizacji.

Pozytywnie zweryfikowane fiszki przekazane do MKiŚ, które sporządziło ranking lokalizacji na podstawie oceny merytorycznej wojewodów i WIOŚ, z uwzględnieniem m.in. bliskości infrastruktury krytycznej oraz punktacji WIOŚ. Lokalizacje znajdujące się w rankingu zostały uporządkowane względem przyznanej punktacji, we wskazanej kolejności:

- 1) infrastruktura krytyczna w pobliżu lokalizacji,
- 2) ilość punktów pod względem osiągniętych pkt WIOŚ⁵,
- 3) punktacja za 3 i 4 kryterium WIOŚ z fiszki,
- 4) punktacja za 6 kryterium WIOŚ z fiszki,
- 5) punktacja za 7 i 8 kryterium WIOŚ z fiszki,
- 6) ilość nagromadzonych odpadów (w pierwszej kolejności pierwszeństwo miały lokalizacje z najmniejszą masą odpadów – kryterium to przewidywało maksymalną ilość odpadów do 1500 Mg – niemniej jednak, nie zostało ono wykorzystane)
- 7) pozostała infrastruktura.

Jakie działania systemowe są podejmowane w celu zapobiegania powstawaniu nowych nielegalnych składowisk, w szczególności w kontekście przeciwdziałania działalności tzw. „mafii śmieciowych”?

Na koniec uprzejmie informuję, że w resorcie klimatu i środowiska trwają prace przygotowawcze nad zmianą przepisów ustawy o odpadach. Zmiany te będą koncentrować się przede wszystkim na zwiększeniu kontroli nad obrotem niektórymi odpadami niebezpiecznymi – od momentu ich wytworzenia aż do ostatecznego przetworzenia – poprzez doprecyzowanie odpowiedzialności wytwórców tych odpadów celem wzmocnienia nadzoru nad całym łańcuchem ich obrotu. Prowadzonymi pracami objęta została również kwestia usuwania nielegalnie nagromadzonych odpadów. Ma to na celu zwiększenie skuteczności procedur związanych z likwidacją takich miejsc. Dodatkowo planowane jest

⁵ WIOŚ przyznawał punktację w 9 kryteriach:

1. Odległość obiektów użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
2. Otoczenie miejsca magazynowania /porzucenia odpadów inne niż w pkt 1
3. Rodzaj miejsca magazynowania odpadów – na otwartym terenie
4. Rodzaj miejsca magazynowania odpadów – w pomieszczeniu/budynku
5. Kategoria odpadów
6. Odpady niebezpieczne
7. Sposób magazynowania odpadów – odpady magazynowane luzem
8. Stan techniczny pojemników typu mauser, big-bagów, beczek, kontenerów, itp.
9. Ilość magazynowanych /porzuconych odpadów

zorganizowanie kampanii informacyjnej w zakresie nielegalnego postępowania z odpadami, która ma na celu m.in. ograniczyć powstawanie miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów, ale także zwiększyć świadomość obywateli w zakresie właściwego postępowania w przypadku wykrywania i zgłaszania miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM